

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

12. SINIF

Güncel Dinî Meseleler

Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler - 2

■ **ÖNCEKİ DERSİMİZDE NELER VARDI?**

Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler - 1

■ NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler – 2
Bağımlılıklar

Bağımlılıklar

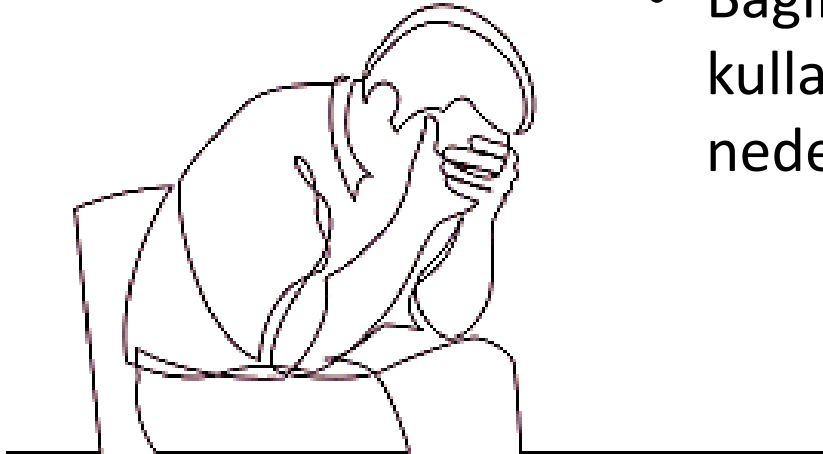
- Yüce Allah insanı en güzel şekilde yaratmış ve ona birçok yetenek vermiştir. İnsandan da bunları iyi ve güzel işlerde kullanmasını ve korumasını istemiştir.
- İslam dini insanların zarar görmemesi için onların faydasına olan şeyleri teşvik eder, zararına olan şeyleri ise yasaklar.

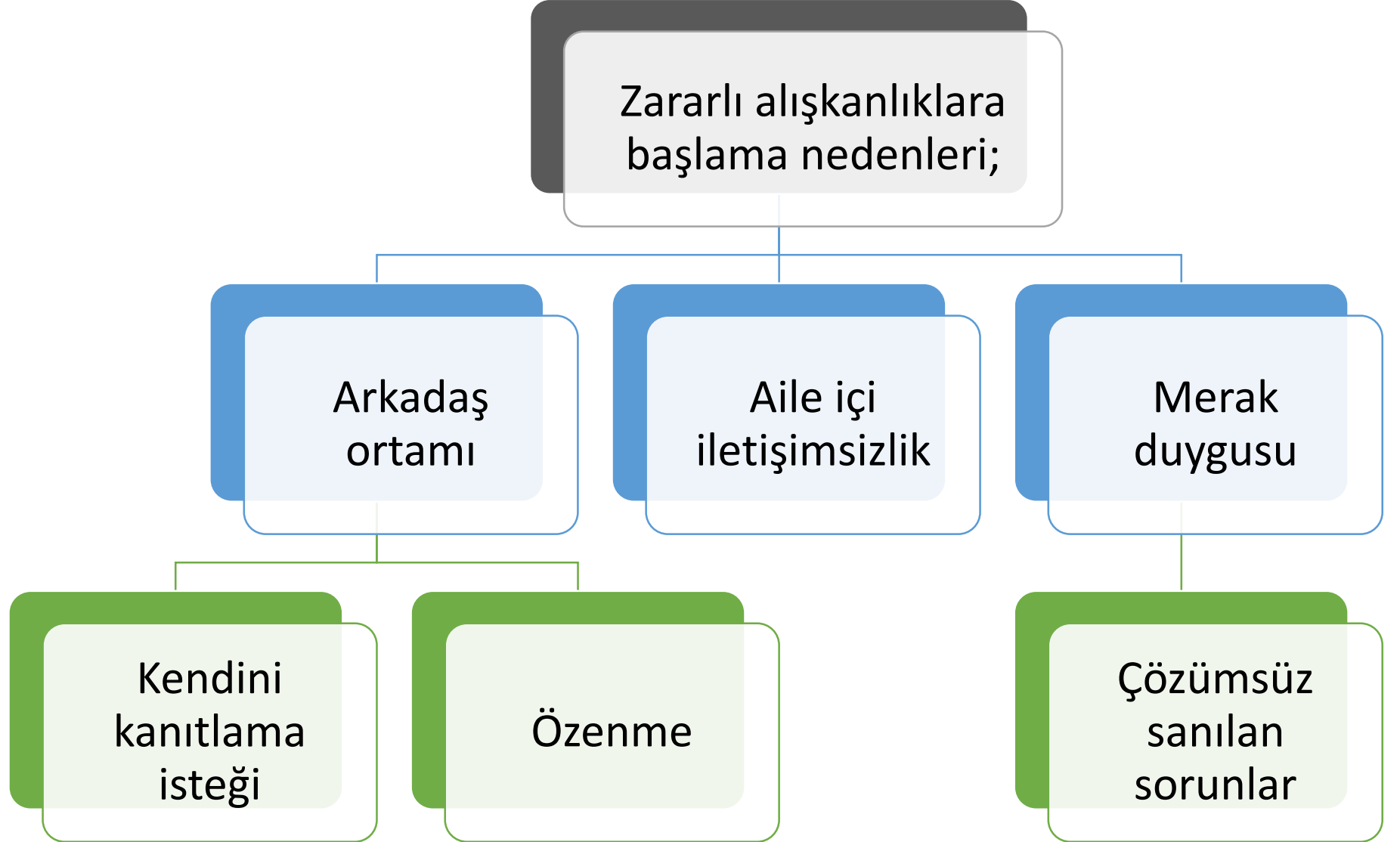
- İslam'ın, korunmasını zorunlu tuttuğu beş temel değer vardır. Bunlar; akıl, can, nesil, mal ve dindir.
- Bu değerleri korumak amacıyla bunlara zarar verecek tüm fiiller İslam dinince haram kılınmıştır.

- İslam dini aklın korunmasını ve kullanılmasını emretmiştir.
- Dinin emirlerinden sorumlu olmanın ön şartı akıl sağlığının yerinde olmasıdır.
- Bağımlılıklar en başta aklın kullanılamaz hâle gelmesine neden olduğu için yasaklanmıştır.

- Zararlı maddelere bağılılığın tutku ve tutsaklık durumuna gelmesi **bağımlılık** olarak adlandırılır.
- Bağımlı olan kişi, bağımlı olduğu maddeyi daha uzun süre ve giderek artan miktarlarda almaya başlar.

- Bağımlılık yapan zararlı alışkanlıklardan korunmak için yapılması gerekenler:

Gerektiğinde
“Hayır!”
diyebilmek,

İradeli
davranmak,

Sorunların aile
ile paylaşılması,

Güzel ahlaklı
kişilerle
arkadaşlık etmek,

Sportif veya
sanatsal
faaliyetlerde
bulunmak,

Ailelerin gençlerin
sorunlarına
duyarsız
kalmaması

- Bağımlılık yapan maddeler insanın akıl melekesi, zihnî ölçüleri, karakter ve davranışlarının bozulmasına sebep olur.

- Bağımlılıklar aile içi huzurun bozulmasına neden olduğu gibi, sosyal ilişkilerin de zedelenmesine neden olur.
- Uyuşturucu benzeri bağımlılıklar suç oranlarının artmasına sebep olur.

- Bağımlılıklar iş verimliliğinin düşmesi yönüyle ülke ekonomisini, ve aile ekonomisini zarara uğratar. Ayrıca yol açtığı hastalıkların tedavi masrafı da aile ekonomisine zarar verir.

- Alkollü içecekler, kullanıldığı takdirde kısa sürede bağımlılık yapan bir özelliğe sahiptir.
- Dünyada yılda bir milyon sekiz yüz bin kişinin alkole bağlı nedenlerle hayatını kaybettiği belirtilmektedir.

- Trafik kazalarının en önde gelen sebeplerinden biri alkollü araç kullanmaktır.
- Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı aile ilişkilerini de olumsuz etkilemektedir.

- Hz. Muhammed (s.a.v.), şöyle buyurmaktadır:

"İçkiden sakınınız. Çünkü içki bütün kötülüklerin anasıdır."

(Nesâî, Eşribe, 44.)

- Uyuşturucuların büyük çoğunluğu, tek kullanımda bile bağımlılığa neden olabilmektedir.
- Bağımlı olan kişi, uyuşturucuya ulaşabilmek için artık her suçu işlemeye eğilimli hale gelmektedir.

- Dünyadaki uyuşturucu üretimi ve ticaretinin organize suç örgütlerinin ve terör örgütlerinin kontrolünde olduğu gerçeğinin unutmamak gerekir.
- Gençlerimizi uyuşturucudan korumak en önemli görevlerimiz arasında yer almaktadır.

- Sigaranın ham maddesi olan tütünün zararları yanında, sigaranın üretimi esnasında içerisine birçok zararlı kimyasal maddeler katılmaktadır.

Sigara

içene, onunla aynı ortamı paylaşanlara ve çevreye zarar verir.

ayrıca;

israfa yol açması ve hak ihlallerine neden olur.

Bu nedenle;

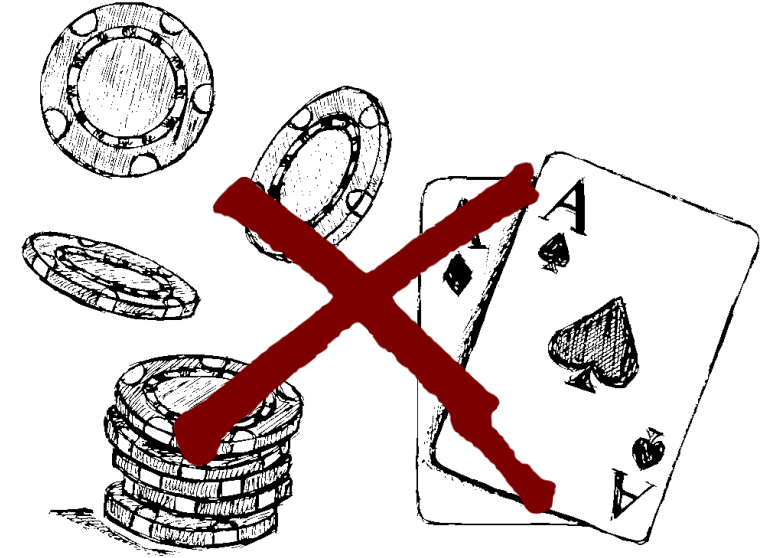
dinen “harama yakın mekruh” (tahrimen mekruh) sayılmıştır.

- Maddi bir değeri olan, birinin kazanması, başkalarının kaybetmesine yani zarar görmesine bağlı olan ve kazanç karşılığında oynanan her türlü şans oyunu kumar kapsamına girmektedir.

- İslam'da şansa bağlı, emeğe dayanmayan veya bir başkasının malını haksız bir şekilde elde etmeyi içeren oyun ve eğlence anlayışları, kumar oynama, şans oyunları ve canlılara zarar veren tehlikeli eğlence faaliyetleri haramdır.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak arınıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?”

(Mâide suresi, 90-91. ayetler.)

Kullanımı veya tüketilmesi
haram olan bir şeyin
haramlık konusunda
az yada çok olması
arasında bir fark yoktur.

«Çoğu haram olanın azı da haramdır.»

- İslam'da yasak olan şeyleri yapmak günah olduğu gibi, böyle şeylerin yapılmasına rıza göstermek ve yardımcı olmak da günahdır.
- Hz. Peygamber, haram bir maddeyi kullanan ile onu imal eden, taşıyan, aracılığını ve sunumunu yapan kişilerin de aynı günaha girdiğini bildirmiştir.

- Kötü alışkanlık ve davranışların önlenmesi için çeşitli sivil toplum kuruluşları vardır.
- Alkol, sigara, uyuşturucu ve kumar gibi kötü alışkanlıklara ve bağımlılıklara karşı mücadele eden «Türkiye Yeşilay Cemiyeti» bu kuruluşlardan biridir.

**“Bırakmanın en güzel yolu,
hiç başlamamaktır.”**

■ NELER ÖĞRENDİK?

- İslam'da akıl, can, nesil, mal ve din, korunması gereken temel değerlerdir. Bu değerleri ortadan kaldıracak veya onlara zarar verecek tüm fiiller İslam dinince haram kılınmıştır.

■ NELER ÖĞRENDİK?

- Bağımlılık hâline dönüşen zararlı alışkanlıklar başta akıl sağlığı olmak üzere insan sağlığı üzerinde önemli zararlara yol açmaktadır.

■ NELER ÖĞRENDİK?

- İçki, uyuşturucu, sigara ve kumar, insan sağlığına zarar veren, ailenin ve toplumun huzurunu bozan, hem kişide, hem de toplumda ekonomik kayıplara yol açan başlıca zararlı alışkanlıklardır.

■ NELER ANLADIK?

1. İslam dini bağımlılık yapan maddelerin kullanımını yasaklamakla neleri amaçlamıştır?
2. Bağımlılık yapan maddelerin kullanımı, kişisel ve toplumsal olarak ne gibi zararlara yol açar?
3. Bazı insanların bağımlılık yapan zararlı maddelere yönelmesinin ardında yatan sebepler neler olabilir?
4. İslam'ın insan hayatına verdiği değeri, bağımlılık yapan maddelere karşı tutumunu da göz önünde bulundurarak açıklayınız.

■ BİR SONRAKİ DERSİMİZDE NELER VAR?

4. Sağlık ve Tıpla İlgili Meseleler

Hazırlayan: Mehmet Zeki GÜLER

